

بررسی تاثیر شخصیت برنده و پیشبرد فروش ادراکی، بر ارزش ویژه برند و نقش تعديل گر قومیت^۱

عبدالهادی درزیان عزیزی^۲، علی حسین حسینزاده^۳، طبیبه خبیر^{۴*}

چکیده

امروزه ارزش ویژه برنده، به عنوان یک اولویت برای صاحبان برنده و به عنوان یک شاخص مناسب برای ارزیابی میزان بهره‌وری فعالیتهای بازاریابی در نظر گرفته می‌شود؛ از این رو، این سوال مطرح می‌شود که چه فعالیتهای بازاریابی، ارزش ویژه برنده را رتقا می‌بخشند؟ پژوهش حاضر بارویکرد توصیفی-علی، به منظور بررسی تاثیر پیشبرد فروش و شخصیت برنده بر ارزش ویژه برنده، با در نظر گرفتن نقش تعديل گر قومیت، انجام گرفته است. با استفاده از نمونه‌گیری طبقه‌ای نصادفی بر مبنای جنسیت، نمونه‌ای به حجم ۴۱۰ نفر انتخاب شد و متغیرهای پژوهشی برای دو اپراتور تلفن همراه (ایرانسل و همراه اول) به وسیله یک پرسشنامه معتبر و پایا مورد سنجش فرار گرفتند. نتایج به دست آمده از مدل‌سازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار اسمرت پی‌ال‌اس، نشان داد که شخصیت برنده، بر ارزش ویژه برنده تاثیر مثبتی دارد؛ پیشبرد فروش، بر ارزش ویژه برنده تاثیر منفی می‌گذارد؛ و در این میان، ارزش ویژه برنده، بیشتر متاثر از شخصیت برنده می‌باشد. همچنین بعد از ارزش دریافت شده ارزش ویژه برنده، نسبت به دیگر ابعاد آن، قوی‌ترین پیش‌بینی کننده و بعد سادگی شخصیت برنده نیز قوی‌ترین پیش‌بینی کننده متغیر شخصیت برنده بود. نقش تعديل کننده قومیت، در این رابطه تایید نشد کنند

وازگان کلیدی: ارزش ویژه برنده، شخصیت برنده، پیشبرد فروش، قومیت^۵

۱. شناسه دیجیتال 10.22051/BMR.2017.6551.1000

۲. استادیار گروه مدیریت، دانشگاه شهید چمران، moc.oohay@izizanaizrad

۳. دانشیار گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه شهید چمران، moc.oohay@18sohila

۴. (نوسنده مسئول) کارشناس ارشد مدیریت اجرایی، واحد علوم و تحقیقات خوزستان، moc.oohay@ribahkabiz

5. Brand Equity

6. Brand Personality

7. Sales Promotions

8. Ethnicity

۱- مقدمه

تغییر کارکرد بازارگرایی، از بازارگرایی به سوی مشتری‌مداری (شث^۱ و همکاران، ۲۰۰۰)، و همچنین افزایش اهمیت بهره‌وری فعالیتهای بازارگرایی برای مدیران (شث و سیسودیا^۲، ۱۹۸۱؛ وبستر^۳، ۲۰۰۲؛ لو و دانتو^۴، ۲۰۰۶؛ لو و مهر^۵، ۲۰۰۰)، سبب شده که امروزه ارزش ویژه برنده، به دلیل فراهم‌آوری ارزش برای مصرف‌کنندگان و شرکت‌ها (آکر^۶، ۱۹۹۱)، اولویت اول بسیاری از شرکت‌ها گردد (کلر و لهمان^۷، ۲۰۰۶) و گران‌بهاترین دارایی شرکت برای بهبود بهره‌وری محسوب شود (کلر، ۱۹۹۳). بر طبق نظر یوو^۸ و همکاران (۲۰۰۰)، هر فعالیت بازارگرایی این پتانسیل را دارد که بر ارزش ویژه برنده تاثیر بگذارد؛ چون ارزش ویژه برنده نمایان گر اثر تجمعی سرمایه‌گذاری‌های بازارگرایی بر برنده است. از این رو دانستن این که فعالیت‌های بازارگرایی مشخصی چگونه به ارزش ویژه برنده، کمک یا آسیب‌رسانی می‌کند، در توسعه برنامه‌های بازارگرایی موثر نقش دارد.

شواهد موجود نشان داده‌اند که مقادیر بالایی از بودجه‌ی ارتباطات بازارگرایی در سال‌های گذشته، به فعالیت‌های تشویقی کوتاه‌مدتی چون پیشبرد فروش، به جای فعالیت‌های برنده‌سازی چون تبلیغات اختصاص یافته است (والته-فلورنسه^۹ و همکاران، ۲۰۱۱؛ جدیدی^{۱۰} و همکاران، ۱۹۹۹؛ ملا^{۱۱} و همکاران، ۱۹۹۷). این افزایش در میزان پیشبرد فروش ارایه‌شده توسط برنده، سبب شده است که حساسیت به قیمت در میان مصرف‌کنندگان افزایش یابد؛ و پیامد آن نیز تنزل کیفیت دریافتی محصول (ملا و اوربونی^{۱۲}، ۱۹۹۷؛ سوری^{۱۳} و همکاران، ۲۰۰۰؛ Erdem^{۱۴}

1. Sheth
2. Sheth & Sisodia
3. Webster
4. Luo & Donthu
5. Low & Mohr
6. Aaker
7. Keller & Lehmann
8. Yoo
9. Valette-Florence
10. Jedidi
11. Mela
12. Urbany
13. Suri
14. Erdem

و همکاران، ۲۰۰۵؛ Rao و Monroe^۱، ۱۹۸۹)، و به تبع آن، کاهش ارزش دریافت شده است. بنابراین، این نگرانی در میان اندیشمندان و مدیران بازاریابی وجود دارد که چنین رویدادی چه اثراتی بر برنده، به عنوان یک واحد مناسب جهت ارزیابی و تحلیل بازده بودجه‌ی اختصاصی (استوارت^۲، ۱۹۹۶)، خواهد گذاشت.

کارشناسان بر این عقیده هستند که ۲۰ درصد از تصمیم‌های خرید مصرف‌کنندگان، بر پایه برنده قرار دارد (ماتیز^۳، ۲۰۱۰)؛ و بر اساس نتایج به دست آمده، پیشبرد، فاکتور تعیین‌کننده‌ای در تصمیم به خرید است (هانسن^۴ و همکاران، ۲۰۰۲). همچنین شخصیت برنده را هسته‌ی مرکزی و نزدیک‌ترین متغیر در تصمیم‌گیری مشتری به هنگام خرید دانسته‌اند (آکر، ۱۹۹۶). این شخصیت در طول زمان توسط همه‌ی اجزای آمیخته‌ی بازاریابی برنده برای برنده خلق می‌شود (باترا^۵ و همکاران، ۱۹۹۳). بنابراین با توجه به اهمیت این سه فاکتور (برنده، پیشبرد فروش و شخصیت برنده) در تصمیم به خرید، و در جهت بهره‌وری هزینه‌های بازاریابی، لازم است مشخص شود که می‌بایست منابع شرکت را به سمت پیشبرد فروش به عنوان یک ابزار کوتاه‌مدت مدیریت بازاریابی سوق داد، یا به سوی شخصیت برنده به عنوان ابزار بلندمدت مدیریت برنده، به گونه‌ای که بیشترین ارزش برای برنده حاصل شود؟ بیشتر مطالعات پیشین انجام یافته، به بررسی تاثیر پیشبرد فروش بر ارزش و بیزه برنده (بیوو و همکاران، ۲۰۰۰؛ بیل^۶ و همکاران، ۲۰۱۰؛ ویدال و بالستر^۷، ۲۰۰۵؛ تانگ و هاولی^۸، ۲۰۰۹) و یا تاثیر شخصیت برنده بر ابعاد ارزش و بیزه برنده و سوابق آن (لوئیس و لمبارت^۹، ۲۰۱۰؛ سانگ و کیم^{۱۰}، ۲۰۱۰؛ ماتزلر^{۱۱} و همکاران، ۲۰۰۶؛ راماشنان

1. Rao & Monroe

2. Stewart

3. Mathies

4. Hansen

5. Batra

6. Buil

7. Vidal & Ballester

8. Tong & Hawley

9. Louis & Lombart

10. Sung & Kim

11. Matzler

و تسائو^۱، ۲۰۰۷؛ کوئنzel و هالیدی^۲، ۲۰۱۰؛ سوفونسیری و پولیورات^۳، ۲۰۰۹) پرداخته‌اند و مطالعات کمی به بررسی و مقایسه‌ی تاثیر این دو در کنار هم، بر ارزش ویژه‌ی برنده پرداخته است. پس با توجه به مطالعات اندک انجام‌شده در این زمینه، این پژوهش به بررسی تاثیر پیشبرد فروش ادراک‌شده و شخصیت برنده، بر ارزش ویژه‌ی برنده، در صنعت خدمات ارتباطی تلفن همراه می‌پردازد؛ تا از این طریق مشخص شود که برای افزایش بهره‌وری فعالیت‌های بازاریابی از طریق تقویت ارزش ویژه‌ی برنده، منابع و سرمایه‌گذاری‌های بازاریابی می‌بایست به چه نحوی میان فعالیت‌های تشویقی کوتاه‌مدتی چون پیشبرد فروش و فعالیت‌های برنده‌سازی که سبب خلق شخصیت برنده می‌شوند، تخصیص یابد؟

۲- پیشینه پژوهش

۲-۱- ارزش ویژه برنده

به دلیل اهمیت ارزش ویژه‌ی برنده در علم بازاریابی و بررسی آن از زوایای گوناگون، تعاریف متفاوتی از این مفهوم شده است. در واقع، ارزش ویژه‌ی برنده، مطلوبیت افزایشی و درجه‌ی تمایل بالایی است که نام برنده برای یک محصول به ارمغان می‌آورد (لاسار^۴ و همکاران، ۱۹۹۵). ارزش ویژه‌ی برنده، تا کنون از سه دیدگاه مورد توجه قرار گرفته است: از دیدگاه مصرف‌کننده (CBBE)^۵، از دیدگاه مالی (FBBE)^۶، و از دیدگاه کارمندان (EBBE)^۷ (کینگ و گریس^۸، ۲۰۰۹). در میان تعاریف بسیاری که از ارزش ویژه‌ی برنده، با رویکرد مصرف‌کننده شده است (به طور مثال؛ آکر، ۱۹۹۱؛ کلر، ۱۹۹۳؛ یوو و دانتو، ۲۰۰۱؛ واکواز^۹، ۲۰۰۲؛ پاپو^{۱۰} و همکاران، ۲۰۰۵)، آن‌چه که توسط آکر و کلر ارایه شده، بر جسته‌ترین است. در این دیدگاه، منابع ارزش ویژه‌ی برنده از نظر مصرف‌کننده مورد ارزیابی

1. Ramaseshan & Tsao
2. Kuenzel & Halliday
3. Sophonsiri & Polyorat
4. Lassar
5. Consumer Based Brand Equity
6. Financial Based Brand Equity
7. Employee Based Brand Equity
8. King & Grace
9. Vazques
10. Pappu

قرار می‌گیرد و شامل تمام چیزهایی است که در ذهن مصرف‌کننده نسبت به برنده وجود دارد؛ از جمله: اندیشه‌ها، احساسات، تجربیات، گرایش‌ها، تصورات، اعتقادات و غیره (آمبلر^۱ و همکاران، ۲۰۰۲). اکثر پژوهش‌های انجام گرفته در این زمینه نیز از ابعاد ارایه‌شده توسط آکر، به عنوان مبنا برای ارزش ویژه برنده استفاده می‌کنند (کریستودولیدس و چرناتونی^۲، ۲۰۰۹)؛ ابعادی چون وفاداری به برنده، آگاهی از برنده، کیفیت دریافتی، و تداعیات برنده.

۲-۲- تاثیر پیشبرد فروش بر ارزش ویژه برنده

پیشبرد فروش، آن دسته از فعالیت‌های بازاریابی تشویقی/ترغیبی است، که با هدف تاثیرگذاری بر رفتار خرید مصرف‌کننده‌ی نهایی و در بازه‌ی زمانی محدود اعمال می‌شود (بلاتبرگ و نسلین^۳، ۱۹۹۰؛ رابینسن^۴، ۱۹۸۲؛ آگاروال^۵، ۱۹۸۲). طبق دسته‌بندی خاصی، ابزارهای پیشبرد فروش در دو دسته‌ی پیشبرد فروش قیمتی و پیشبرد فروش غیرقیمتی قرار می‌گیرند (گدنک^۶ و همکاران، ۲۰۰۶). پیشبرد فروش قیمتی یا پولی، عبارت است از تخفیفات قیمتی موقت که به مصرف‌کنندگان عرضه می‌شود (بلاتبرگ و همکاران، ۱۹۹۵). پیشبرد فروش غیرقیمتی یا غیرپولی، مشوق‌هاییست که به عنوان منفعت حاصل از معامله در نظر گرفته می‌شود. بر طبق نظر کوک و آنکلز^۷ (۲۰۰۵)، تفاوت میان پیشبرد فروش قیمتی و غیرقیمتی، در زمان‌بندی ارایه پاداش و رابطه محوری یا معاملاتی بودن آن می‌باشد.

به طور کلی، فعالیت‌های بازاریابی می‌تواند داری اثر بلندمدت، آنی، و یا هر دو باشد. بیشتر پژوهش‌های بازاریابی که تا به امروز انجام گرفته است، بر روی اثرات کوتاه‌مدت پیشبرد بوده است (ملا و همکاران، ۱۹۹۸؛ جدیدی و همکاران، ۱۹۹۹). ارزش ویژه برنده، ترجیح برنده، و انتخاب برنده، می‌تواند به عنوان یک نقطه شروع برای ارزیابی اثر بلندمدت این فعالیت‌ها در نظر گرفته

1. Ambler

2. Christodoulides & Chernatony

3. Blattberg & Neslin

4. Robinson

5. Agarwal

6. Gedenk

7. Kwok & Uncles

شود. بر طبق نظر بلترگ و نسلین (۱۹۸۹)، پیشبرد فروش در کوتاه‌مدت اثر شگرفی بر فروش برنده دارد؛ اما در بلندمدت، اثرات متفاوتی از آن بر ارزش ویژه برنده گزارش شده است؛ به عنوان مثال، ویدال و بالستر (۲۰۰۵)، نشان دادند که پیشبرد فروش پولی و غیرپولی در خلق ارزش ویژه برنده، سودمند است؛ زیرا تاثیر مثبتی بر ساختار دانش برنده می‌گذارد. همچنین مطالعه تانگ و هاولی (۲۰۰۹) نشان داد که پیشبرد فروش غیرپولی، بر ارزش ویژه برنده تاثیر مثبت؛ و پیشبرد فروش پولی مکرر، بر ارزش ویژه برنده، اثر زیان‌بخشی دارد. نتایج این مطالعه، با مطالعه انجام گرفته توسط بویل و همکاران (۲۰۱۰) در هماهنگی است؛ که نشان دادند استفاده مکرر از پیشبرد فروش پولی، سبب تضعیف بعضی از ابعاد ارزش ویژه برنده می‌شود. در حالی که پیشبرد فروش غیرپولی، می‌تواند به عنوان ابزاری جهت خلق ارزش ویژه برنده مورد استفاده قرار بگیرد. پژوهش‌ها در مورد سازوکار اثربخشی منفی پیشبرد فروش پولی بر ارزش ویژه برنده، بیان‌گر آن است که قیمت مرجع پایین‌تر برای مصرف‌کننده، باعث کاستن از ارزش افزوده‌ای می‌شود که می‌تواند در بازار به برنده نسبت داده شود؛ و در نتیجه، به دریافت ارزش ویژه کمتر برای برنده ختم می‌گردد (بلترگ و همکاران، ۱۹۹۵). عده‌ای دیگر از پژوهشگران، در پژوهش‌های خود، نشان داده‌اند که استفاده مکرر از پیشبرد فروش، منجر به استنباط کیفیت پایین از محصول می‌شود؛ به دلیل این که چنین ترفعی، مصرف‌کنندگان را بیش‌تر به سوی اندیشه‌یدن درباره معاملات، بهجای مطلوبیت فراهم‌شده توسط برنده سوق می‌دهد (یوو و همکاران، ۲۰۰۰؛ بویل و همکاران، ۲۰۱۰).

بر طبق نظر بلترگ و نسلین (۱۹۸۹)، پیشبرد فروش مکرر، می‌تواند منجر به کاهش قیمت مرجع برنده توسط مصرف‌کننده شود؛ که پیامد آن ادراک کیفیت پایین از برنده است. مطالعات انجام گرفته در این زمینه نیز درستی این اظهار نظر را تایید کرده‌اند (به‌طور مثال: جدیدی و همکاران، ۱۹۹۹؛ سوری و همکاران، ۲۰۰۰؛ اردمن و همکاران، ۲۰۰۵؛ رائو و مونرو، ۱۹۸۹).

اما، پیشبرد فروش غیرپولی نیز می‌تواند حساسیت به قیمت و ترفعی محصول را افزایش دهد (نسلين، ۲۰۰۲؛ یافته‌های پاتلا و کریشنانورثی^۱، ۱۹۹۶)، بریدجس^۲ و همکاران (۲۰۰۶)، و ملا و همکاران (۱۹۹۷) نیز بیان‌گر این مطلب

1. Papatla & Krishnamurthi

2. Bridges

است. زمانی که حساسیت به قیمت یا ترفیع بالا رود، گرایش به برنده کاهش می‌یابد (نسلين، ۲۰۰۲) و ارزش ویژه برنده نیز تحت تاثیر قرار می‌گیرد؛ زیرا گرایش به برنده، پیشینه‌ی لازم برای رسیدن به ارزش ویژه برنده محسوب می‌شود (فیرکلوز^۱ و همکاران، ۲۰۰۱). بنابراین با توجه به شواهد موجود و پژوهش‌های انجام گرفته، فرض می‌شود که:

H_1 : پیشبرد فروش پی‌درپی، بر ارزش ویژه برنده، تاثیر معنادار و منفی می‌گذارد.

۳-۲- تاثیر شخصیت برنده بر ارزش ویژه برنده

بر اساس تعریف آکر (۱۹۹۷)، شخصیت برنده، مجموعه‌ای از خصوصیات انسانی است که به برنده نسبت داده می‌شود. این خصوصیات می‌توانند در برگیرنده‌ی سن، کلاس اجتماعی-اقتصادی، احساسات و ویژگی‌های شخصیتی باشد؛ و باید، مناسب و قابل کاربرد برای آن باشد (آزولی و کاپفرر، ۲۰۰۳).

اما چگونه این خصوصیات به برنده نسبت داده می‌شوند؟ در توضیح این مطلب، آلن و اولسون از نظریه‌ی «روان‌شناسی طبیعی» (هیدر، ۱۹۵۸) بهره می‌گیرند. بر این اساس، مصرف‌کنندگان با توجه به رفتارهای مشاهده شده از برنده، در مورد خصوصیات شخصیتی درونی برنده، و اهداف و ارزش‌های آن، توصیفاتی می‌نمایند که لازمه‌ی این امر، بروز رفتارهایی ارادی از سوی برنده است، به گونه‌ای که آن را پویا و عمل‌گرانشان دهد. پلومر^۲ (۱۹۸۵) نیز شکل‌گیری ادراک درباره شخصیت برنده را حاصل ارتباطات و تجربیات مشتری با برنده؛ و هرگونه تماس مستقیم و غیرمستقیم آنان با برنده می‌داند.

دلیل اهمیت یافتن چنین شخصیت برنده ترسیم‌شده‌ای در ذهن مصرف‌کنندگان برای پژوهشگران این است که به بیان خود حقیقی یا ایده‌آل آنان کمک می‌کند (بلک^۳، ۱۹۸۸؛ مالھوترا^۴، ۱۹۸۸؛ آکر، ۱۹۹۷؛ سوامیناثان^۵ و همکاران،

-
1. Faircloth
  2. Azoulay & Kapferer
  3. Plummer
  4. Belk
  5. Malhotra
  6. Swaminathan

(۲۰۰۹) و این خودبیانگری^۱ می‌تواند محرك مهمی در ترجیح و انتخاب برنده باشد (فائو و لائو، ۲۰۰۱؛ آکر، ۱۹۹۷؛ سرگی، ۱۹۸۲؛ مالهوتر، ۱۹۸۸). در واقع، یک شخصیت برنده قوی و مثبت، سبب تمایز و برتری برنده برای مصرف‌کننده در رده محصولاتی می‌شود که شناسایی تفاوت‌های موجود میان آن‌ها دشوار است (فرلینگ و فوربس^۲، ۲۰۰۵)؛ و از این طریق، مزیتی رقابتی برای برنده فراهم می‌شود؛ زیرا در این حالت کپی‌برداری از چنین شخصیت برنده، به مراتب سخت‌تر از ویژگی‌های محصول است (آنگ و لیم^۳، ۲۰۰۶).

بنابراین شخصیت برنده که بنا بر گفته‌ی کلر (۱۹۹۳) از جمله فراخوانش‌هایی است که ناشی از ویژگی‌های غیر وابسته به محصول است از طریق ایجاد تمایز، منجر به خلق ارزش ویژه برنده می‌شود؛ و یا بنا به گفته‌ی آکر (۱۹۹۶)، از طریق مدل خودبیانگری، مدل رابطه‌مداری، و مدل نمایش منافع کارکرده، برای مصرف‌کننده ایجاد ارزش می‌کند.

شواهد تجربی ناجیزی در حمایت از این فرض که شخصیت برنده بر عملکرد تجاری و رفتار مصرف‌کننده تاثیرگذار است، وجود دارد (فرلینگ و فوربس، ۲۰۰۵). بنابراین لازم است پژوهش‌های تجربی در مورد تاثیر شخصیت برنده بر اندازه عملکرد در سطح فردی و سطح محصول (ارزش ویژه برنده و سهم بازار) صورت بگیرد. فائو و لائو (۲۰۰۱) نیز بر این اعتقادند که به دلیل تغییر نگرش دیدگاه سودگرایانه نسبت به محصول، به سوی دیدگاه رابطه‌ای برنده-صرف‌کننده، شخصیت برنده ابزاری روزآمد برای ساخت و ترفیع ارزش ویژه برنده به نظر می‌رسد.

پژوهش‌هایی که در این باره انجام گرفته‌اند نشان می‌دهند که شخصیت برنده، بر ترجیحات نسبت به برنده (کیم، ۲۰۰۰)، ارزش تجربی مشتری (کنگ و همکاران^۴، ۲۰۱۳)، و وفاداری به برنده به طور مستقیم (کونزل و هالیدی، ۲۰۱۰) و نیز غیرمستقیم (سانگ و کیم، ۲۰۱۰؛ ماتزلر و همکاران، ۲۰۰۶)، تاثیرگذار است. پژوهش لوئیس و لمبارت (۲۰۱۰) نیز نشان داده است که

1. Self-Expressive
2. Phau & Lau
3. Sirgy
4. Freling & Forbes
5. Ang & Lim
6. Keng

تمامی نه صفت شخصیت برنده، به طور مستقیم حداقل بر یکی از سازه‌های تعهد، تعلق، و اعتماد به برنده تاثیرگذار است. راماسان و تسائو (۲۰۰۷) نیز در پژوهشی، رابطه‌ی میان شخصیت برنده و کیفیت ادراک شده را مورد بررسی قرار دادند. نتایج پژوهش آنان نشان داد که از میان ابعاد شخصیت برنده، دو بُعد هیجان و فرهیختگی، تاثیر مثبتی بر کیفیت ادراک شده می‌گذارند. لذا با توجه به آنچه که در سطور پیشین مطرح شد، می‌توان این‌گونه فرض کرد که:

H_2 : شخصیت برنده، بر ارزش ویژه برنده تاثیر مثبت می‌گذارد.

۴-۲- نقش تعديل‌گر قومیت در رابطه‌ی میان پیشبرد فروش و ارزش ویژه برنده فرهنگ، عاملی اساسی و تاثیرگذار بر رفتار مصرف‌کننده است (هنری^۱، ۱۹۷۶؛ پیتر^۲ و همکاران، ۱۹۹۹)، از آن جهت که سازه‌های برجسته‌ای از رفتار مصرف‌کننده چون فرآیند ادراکی، استراتژی‌های پردازش اطلاعات، و ساختارهای شناختی، به‌ویژه ارزش‌ها و خودپنداره، تحت تاثیر فرهنگ قرار دارند (تریاندیس^۳، ۱۹۸۴؛ مک‌کورت^۴ و مالهوترا، ۱۹۹۳). گفته می‌شود که افراد دارای خصوصیات فرهنگی مشترک، مانند یک گروه قومی هستند. لازم به ذکر است که اصطلاح مرسوم قوم به بخش یا خرد فرهنگی اطلاق می‌شود که می‌تواند بر اساس (۱) سوابق فرهنگی (۲) وابستگی و (۳) میراث ژنتیکی، از فرهنگ غالب متمایز گردد (جمال^۵، ۲۰۰۳). بنابراین قومیت، هم ویژگی غیرارادی اعصابی گروه نژادی است و هم سازوکار تعیین هویت گروه است؛ بدین صورت که افراد، از برچسب‌های قومی برای تعریف کردن خودشان یا دیگران استفاده می‌کنند. قومیت می‌تواند بر اساس طبیعت ژنتیکی به ارث برده شده باشد؛ و یا به طور ذهنی، بر اساس هویت نژادی‌ای که یک شخص اتخاذ می‌کند یا دیگران به او نسبت می‌دهند، عملیاتی گردد (روسیتر و چان^۶، ۱۹۹۸).

1. Henry
2. Peter
3. Triandis
4. McCort
5. Jamal
6. Rossiter & Chan

بر طبق مدل ارایه شده توسط لونا و گوپتا^۱ (۲۰۰۱)، فرهنگ و رفتار مصرف کننده، اثر متقابلی بر یکدیگر دارند و جنبه های مختلفی از رفتار مصرف کننده، همچون انتظارات نسبت به خدمترسانی تا قوهای ابتکار مصرف کنندگان، می تواند تحت تاثیر تفاوت های فرهنگی میان گروه های اجتماعی قرار بگیرد (استینکمپ^۲ و همکاران، ۱۹۹۹؛ بریدجس و همکاران، ۱۹۹۶). همچنین این تفاوت های فرهنگی، می تواند واکنش مصرف کننده به محرك های بازاریابی از جمله پیشبرد فروش را تحت تاثیر قرار دهد (لاو و کورکیندیل^۳، ۱۹۹۸؛ یائو^۴، ۱۹۸۸). به عنوان مثال، بریدجس و همکاران (۱۹۹۶) نشان دادند که در حوزه هی خدمات، ارزش های فرهنگی، کارآیی استراتژی های ترفیع را تحت تاثیر قرار می دهد. گرین^۵ (۱۹۹۵) نیز نشان داده است که کوین برای آمریکایی های آفریقایی تبار، نسبت به آمریکایی های انگلیسی تبار، کارآیی کمتری دارد. با توجه به آن چه که در سطرهای پیشین مطرح گردید، و با در نظر گرفتن این نکته که پیشبرد فروش پولی و غیرپولی، در خلق ارزش ویژه برنده از طریق تاثیرگذاری بر ابعاد آن تاثیر دارند، این فرضیه مطرح می شود که آیا ارزشمندی یک برنده در میان قومیت های مختلف، با توجه به شدت پیشبرد فروش، تفاوت معناداری با یکدیگر دارد؟^۶ ه: قومیت، در رابطه هی میان پیشبرد فروش و ارزش ویژه برنده، نقش تعديل گر دارد.

۲-۵- نقش تعديل گر قومیت در رابطه هی میان شخصیت برنده و ارزش ویژه برنده

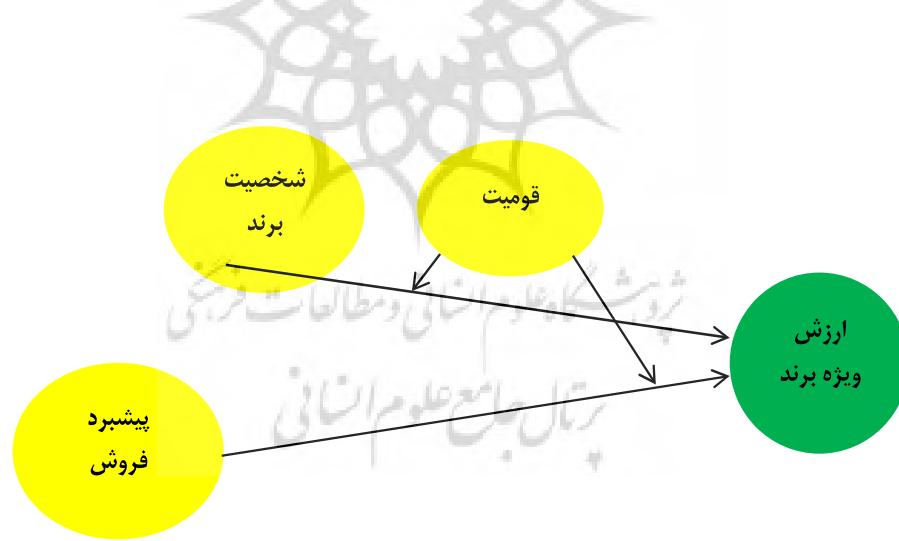
در مدل ارایه شده توسط روسيتر و چان (۱۹۹۸)، قومیت از طریق تاثیرگذاری بر خصوصیات شخصیتی، بر رفتار مصرف کننده اثر دارد. پژوهش انجام گرفته توسط مولیانگارا^۷ و همکاران (۲۰۰۹)، نشان می دهد که بین شخصیت برنده و شخصیت مصرف کننده رابطه ای وجود دارد. بر مبنای نتایج حاصل از این

1. Luna & Gupta
2. Steenkamp
3. Lowe & Corkindale
4. Yau
5. Green
6. Mulyanegara

پژوهش، بعضی از ابعاد سازه‌ی پنج بزرگ^۱، رابطه‌ی معناداری با ترجیح دادن ابعاد خاصی از شخصیت برند دارند. بنابراین، چون شخصیت برند از طریق کیفیت رابطه، خودبیانگری، و منافع کارکردی سبب خلق ارزش ویژه برند می‌شود، و چون افراد معمولاً برندی را انتخاب می‌کنند که در تطابق با شخصیت آن‌ها باشد؛ و نیز به دلیل این‌که خصوصیات و صفات شخصیتی مهم می‌توانند منبعث از قومیت فرد باشد، لذا این نتیجه دور از انتظار نیست که قومیت در رابطه‌ی میان شخصیت برند و ارزش ویژه برند، نقش تعدیل‌گر داشته باشد. از این رو فرضیه چهارم بدین صورت مطرح می‌شود:

H_4 : قومیت، در رابطه‌ی میان شخصیت برند و ارزش ویژه برند، نقش تعدیل‌گر دارد.

مدل این پژوهش، با توجه به روابط برقرار شده میان سازه‌های این پژوهش، بدین شکل است:

شکل ۱: چهار چوب مفهومی

۱. مدل «پنج بزرگ» که توسط atsoC & earCcM (۰۹۹۱)، ارائه شده است. یکی از مهم‌ترین نظریه‌های مطرح شده در زمینه‌ی شخصیت انسانی می‌باشد. ابعادی که در این مدل برای شخصیت در نظر گرفته شده است، عبارتند از: گشاده‌روی، وظیفه‌شناسی، برون‌گرایی، سازگاری و روان‌رنجور خوبی این پنج بعد، نشان‌گر صفات انسانی هستند که معرف پنج شخصیت مهم و برجسته می‌باشند.

۳- روش پژوهش

۳-۱- نمونه‌گیری و گردآوری داده‌ها

جامعه‌ی هدف این پژوهش، مشترکین اپراتورهای تلفن همراه ایرانسل و همراه اول بودند و نمونه‌ی مورد نظر، از میان دانشجویان در حال تحصیل یکی از دانشگاه‌های بزرگ اهواز انتخاب گردید. علت استفاده از نمونه‌ی دانشجویی برای گردآوری داده‌ها در این پژوهش، چندین مورد است: به علت وجود سطحی از پیچیدگی در سوالات، لازم بود پاسخ‌دهندگان با موضوع پژوهش آشنایی اولیه داشته باشند. با انجام یک بررسی میدانی مشخص شد که میزان آشنایی و دانش دانشجویان به عنوان بخشی از مشترکین اپراتورهای تلفن همراه، با مفاهیم مورد استفاده در این پژوهش، نسبت به سایر اقشار بیشتر است. همچنین پژوهش‌ها نشان داده است که استفاده از نمونه‌های دانشجویی برای ارزیابی نظریه‌ها، به دلیل همگنی بالای نمونه و در نتیجه کاهش اثر عوامل نامریبوط، مطلوب‌تر است (کالدر^۱ و همکاران، ۱۹۸۱)، به گونه‌ای که روشی رایج در پژوهش‌های مرتبط با این موضوع می‌باشد (به‌طور مثال یوو و همکاران، ۲۰۰۰؛ کواک و آنکلز، ۲۰۰۵). در ضمن، نمونه‌گیری از تیپ‌های متداولی از افراد که در جامعه آماری وجود دارند (مانند دانشجویان)، می‌تواند از طریق معرف‌گر بودن (کوک و کمپبل^۲، ۱۹۷۵) زمینه‌ی تعمیم نتایج به جامعه‌ی هدف را فراهم آورد (کالدر و همکاران، ۱۹۸۱). علاوه بر این‌ها، در این جامعه، شناس در معرض آزمون قرارگیری قومیت‌های مختلف بالاست. بنابراین، نمونه‌ای با حجم ۳۶۴ نفر از دانشجویان، با استفاده از جدول مورگان با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای بر مبنای جنسیت انتخاب شد و حدود ۴۳۰ عدد پرسشنامه در میان آنان پخش گردید. از میان ۴۳۰ عدد پرسشنامه توزیع شده، ۴۱ عدد برای آنالیز داده‌ها انتخاب شدند. پرسشنامه‌ای مورد استفاده در این پژوهش، دو نوع بود؛ به این شکل که سوالات هر دو پرسشنامه، با هم یکسان بود و تنها نام برنده در آن‌ها تعییر می‌کرد. هر پاسخ‌دهنده نیز، به پرسشنامه‌ی برنده‌ی پاسخ می‌داد که از خدمات آن بهره می‌جست. این پرسشنامه از پنج قسمت تشکیل شده بود: یک نامه، که توضیحاتی درباره

1. Calder

2. Cook & Campbell

زمینه و اهداف پژوهش می‌داد، سوالات جمعیت‌شناسنامه، سوالات مربوط به ارزش ویژه برنده، پیشبرد فروش، و شخصیت برنده.

۲-۳- محرك برنده^۱ و رده‌ی محصول

برای سنجش متغیرهای پژوهش، از میان رده‌ی محصولات و خدمات، اپراتورهای تلفن همراه انتخاب گردید. علت انتخاب این رده از خدمات، مواردی از این قبیل بود: اکثر پژوهش‌هایی که در زمینه‌ی ارزش ویژه برنده انجام گرفته است، مربوط به کالاهای زودصرف و یا کالاهای بادوام است (مانند پژوهش‌های تانگ و هاولی، ۲۰۰۹؛ بویل و همکاران، ۲۰۱۰؛ یوو و همکاران، ۲۰۰۰؛ راموس و فرانکو^۲، ۲۰۰۵؛ والته فلورنسه و همکاران، ۲۰۰۹)؛ و از آن جایی که ارزش ویژه برنده در بخش خدمات نیز به خاطر ماهیت منحصر به فرد این بخش، از اهمیت برخوردار است (آنکویسیت و شاوو^۳، ۱۹۸۹؛ بهارادواج^۴ و همکاران، ۱۹۹۳؛ مک‌کی^۵، ۲۰۰۱)، این رده از محصولات مورد انتخاب قرار گرفت. اما دلیل دوم، در ارتباط با جامعه‌ی آماری این پژوهش است؛ انتخاب رده‌ی خدمات و اپراتورهای تلفن همراه، در تناسب با جامعه‌ی آماری دانشجویان می‌باشد. در واقع، آگاهی شرکت‌کنندگان و داشتن تجربه نسبت به محصول یا خدمت مورد نظر، سبب می‌شود که پاسخ‌های معتبر و قابل قبولی به پرسشنامه دهنده (یوو و همکاران، ۲۰۰۰).

برای انتخاب برنده نیز از میان برندهای موجود در بازار اپراتورهای تلفن همراه، دو برنده «ایرانسل» و «همراه اول» انتخاب شدند. علت انتخاب این دو برنده نیز، سهم بزرگ از بازاری است که این دو اپراتور تلفن همراه دارند؛ به گونه‌ای که سبب شده تقاضه قابل ملاحظه‌ای میان خدمات ارائه شده توسط این دو اپراتور تلفن همراه وجود نداشته باشد. از سوی دیگر، به علت این که موضوع پژوهش در ارتباط با بررسی تاثیر پیشبرد فروش و شخصیت برنده بر ارزش ویژه برنده است، لازم است برندهایی انتخاب شوند که شناخته شده و دارای فعالیت‌های بازاریابی محسوسی باشند.

1. Brand Stimuli
2. Ramos & Franco
3. Onkvisit&Shaw
4. Bharadwaj
5. Mackay

۳-۳- محرك ترفيع^۱

فعالیت‌های ترفيعی مورد استفاده توسط اپراتورهای تلفن همراه، به طور معمول شامل فعالیت‌هایی همچون ارایه تخفیفات قیمتی برای مکالمه و پیامک، دادن سیم‌کارت هدیه، برگزاری مسابقه، جایزه، پیشنهاد فعال‌سازی دوباره سیم‌کارت غیرفعال، ارایه‌ی طرح‌های تعریفهای گوناگون برای مخاطبان خاص، مکالمات رایگان، قرعه‌کشی، اهدای شارژ رایگان، پیشنهادهای خاص رومینگ و غیره می‌باشد. در این پژوهش از هر دو دسته‌بندی پیشبرد فروش، یعنی پولی و غیرپولی استفاده شد؛ زیرا بر اساس مطالعات انجام گرفته، ادراک مصرف‌کنندگان از منفعت و ارزش ترفيعات، می‌تواند وابسته به نوع ترفيع باشد (به طور مثال، چاندون^۲ و همکاران، ۱۹۹۹؛ ویدال و بالستر، ۲۰۰۹). به طور مثال، بر اساس پژوهش انجام گرفته توسط دیاموند و جانسون^۳ (۱۹۹۰)، ترفيعات غیرپولی به عنوان منفعت؛ و ترفيعات پولی به عنوان تقليل‌دهنده‌ی زیان بشمرده می‌شوند. همچنین پیشبرد فروش غیرپولی، منافع لذتی بیشتر و منافع سودگرایانه‌ی کمتری نسبت به پیشبرد فروش پولی برای مصرف‌کننده دارند (چاندون و همکاران، ۱۹۹۹). برای بررسی تاثیرگذاری استفاده‌ی مکرر از پیشبرد فروش بر ارزش ویژه برنده، از میان فعالیت‌های مختلف پیشبرد فروش، تخفیفات قیمتی، به عنوان محرك پیشبرد فروش پولی؛ و جایزه، به عنوان محرك پیشبرد فروش غیرپولی، به علت متداول بودن آن انتخاب شد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی

-
1. Promotion Stimuli
  2. Chandon
  3. Diamond & Johnson

۴-۳- جمعیت‌شناختی پاسخ‌گویان

جدول زیر، اطلاعات جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان را نشان می‌دهد:

جدول ۱: خصوصیات جمعیت‌شناختی نمونه

القومیت	درآمد	تحصیلات	سن	جنسیت	تعداد شرکت‌کنندگان
فارس: %۲۶/۸					
آذری: %۰/۲	%۰/۷:۵۰۰>	%۱۱/۷:۲۵>			
بختیاری: %۳۰/۲	:۵۰۰-۱۰۰۰		:۲۵-۳۰		
بلوچ: %۱/۷	%۰/۱۷/۳		%۴۶/۳		
عرب: %۱۸/۸	%۰/۱۰۰-۱۵۰۰	کارشناسی ارشد: %۹۸	%۳۱-۳۵	زن: %۴۹	۴۱۰
قشقایی: %۱/۵	%۰/۲۷/۶	دکترا: %۰/۲	%۲۲/۷	مرد: %۵۱	
کرد: %۰/۹	%۰/۱۵۰۰-۲۰۰۰		%۳۶-۴۰		
گیلک: %۰/۲	%۰/۰۷	%۰/۲۴/۴	%۱۰/۲		
لر: %۱۴/۶	%۰/۰۷	%۰/۰۲۸:۲۰۰۰<	%۰/۹:۴۰>		
مازندرانی: %۱/۲					

بر اساس اطلاعات به دست آمده، تعداد پاسخ‌دهندگان مرد، اندکی بیشتر از زنان است و بازه‌ی سنی ۳۰ تا ۲۵ سال، بازه‌ی درآمدی یک تا یک میلیون و پانصد هزار تومان، سطح تحصیلات کارشناسی ارشد و قومیت بختیاری، دارای بیشترین درصد فراوانی هستند.

۵-۳- مقیاس اندازه‌گیری

برای اندازه‌گیری سازه‌ی شخصیت برنده، از مقیاس ارایه‌شده توسط جونز^۱ و همکاران (۲۰۰۹) استفاده شد. بدین شکل که جهت افزایش میزان پاسخ‌گویی شرکت‌کنندگان در آزمون، مدل خلاصه‌شده‌ی آن که در بردارنده‌ی ۱۲ صفت بود، استفاده گردید. برای اندازه‌گیری پیشبرد فروش پولی و غیرپولی، از آن‌چه که توسط یوو و همکاران (۲۰۰۰) ارایه شده بود بهره گرفته شد. اما درباره ارزش ویژه برنده، به طور کلی روش‌های اندازه‌گیری آن به دو دسته‌ی مستقیم، که از طریق تمرکز بر ترجیح یا مطلوبیت مصرف‌کننده به اندازه‌گیری این سازه می‌پردازد؛ و غیرمستقیم، که از طریق ابعاد آشکار ارزش ویژه برنده یا

1. Geuens

به واسطه‌ی یک متغیر پیامد به اندازه‌گیری آن می‌پردازد، تفکیک می‌شود (کریشنان و هارت لاین^۱، ۲۰۰۱؛ کریستودولیدس و چرناتونی، ۲۰۰۹). اکثر پژوهش‌های انجام گرفته در این زمینه، از ابعادی که آکر برای ارزش ویژه برنده ارایه کرده است، به عنوان مبنا استفاده می‌کنند. بنابراین در این پژوهش، برای مناسب بودن مقیاس اندازه‌گیری با زمینه پژوهش، از مقیاس ارایه‌شده توسط بویل و همکاران (۲۰۰۸) با کمی تعديل برای سنجش سازه‌ی ارزش ویژه برنده، استفاده شد؛ بدین صورت که برای اندازه‌گیری کیفیت خدمات دریافتی و وفاداری به برنده، از مقیاسی که توسط دنگ^۲ و همکاران (۲۰۱۰) استفاده شده بود، و برای اندازه‌گیری ارزش دریافت‌شده، از مقیاس به کار برده شده توسط هی و لی^۳ (۲۰۱۱)، بهره برده شد.

متغیرهای ارزش ویژه‌ی برنده و پیشبرد فروش، بر اساس مقیاس پنج نقطه‌ای لیکرت (۱=کاملاً مخالفم تا ۵=کاملاً موافقم)؛ و متغیر شخصیت برنده، بر مبنای مقیاس پنج نقطه‌ای لیکرت (۱=خیلی کم تا ۵=خیلی زیاد) مورد سنجش قرار گرفتند. در این پژوهش، از روش امیک^۴ «معرفی خود»^۵ برای تعیین هویت قومی آزمودنی‌ها استفاده شد؛ در این روش، آزمودنی یک هویت فرهنگی را بر اساس ادراکاتش به خود نسبت می‌دهد. تعیین هویت خود، یک رویکرد متداول در عملیاتی کردن مفهوم قومیت می‌باشد (لاروچه و همکاران^۶، ۱۹۹۱؛ دشپند^۷ و همکاران، ۱۹۸۶؛ هویر^۸ و دشپند، ۱۹۸۲؛ هیرسچمن^۹، ۱۹۸۱).

۴- آنالیز داده‌ها و نتایج

۴-۱- رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری

برای آزمون فرضیه‌ها، در این پژوهش از رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار آماری اس‌مارت پی‌ال‌اس (Smart PLS) بهره گرفته شد. رویکرد

1. Krishnan& Hartline

2. Deng

3. He & Li

4. Emic

5. Self-report

6. Laroche

7. Deshpande

8. Hoyer

9. Hirschman

حداقل مجذورات جزئی (PLS)، یکی از رویکردهای مدل‌سازی معادلات ساختاری است که فرضی درباره توزیع داده‌ها ندارد و در موقعیت‌هایی همچون کم بودن اندازه نمونه (چین و نیوستد، ۱۹۹۹)، پیچیده بودن مدل (ولد، ۱۹۸۵)، پیش‌گویی متغیرهای نهان در مدل و شناسایی روابط میان آن‌ها (در مراحل ابتدایی شکل‌گیری نظریه) (رینارتز^۳ و همکاران، ۲۰۰۹)، و زمانی که توزیع‌ها کاملاً اریب هستند (باقوزی^۴، ۱۹۹۴)، استفاده می‌شود. همچنین از آنجایی که این روش، کاربرد پیش‌گویانه دارد، احتیاج به نظریات قوی ندارد؛ و می‌تواند به عنوان روشی برای ساخت نظریه استفاده گردد (گیفن^۵ و همکاران، ۲۰۰۰).

در رویکرد حداقل مجذورات جزئی، مدل‌های مسیر توسط دو دسته از معادلات خطی تعریف می‌شوند: مدل درونی و مدل بیرونی. مدل درونی، به تعیین روابط میان متغیرهای نهان می‌پردازد؛ و مدل بیرونی، رابطه میان متغیرهای نهان و متغیرهای مشاهده‌پذیر آن را معین می‌کند (هنسلر^۶ و همکاران، ۲۰۰۹). در حالت کلی، به دلیل کاربردی بودن پژوهش حاضر و بدیع بودن مدل آن، همچنین با توجه به ویژگی‌های برشمرده برای روش PLS، استفاده از این روش، مطابقت بیشتری با اهداف این پژوهش دارد.

۲-۴- سازه‌های مرتبه دوم

اغلب اوقات، تعاریف مفهومی سازه‌ها بر حسب یک سطح انتزاعی بیشتر مشخص می‌شود؛ که این نیز بعضی از اوقات، شامل ابعاد چندگانه مرتبه اول ترکیبی و یا انعکاسی است (جارویس و همکاران، ۲۰۰۳). شخصیت برنده و ارزش ویژه برنده، در این مطالعه به عنوان سازه‌های مرتبه دوم در نظر گرفته شده‌اند؛ همانند آن‌چه توسط والته‌فلورنسه و همکاران (۲۰۱۱) انجام گرفته بود. مدل مرتبه دوم درنظر گرفته برای این سازه‌ها، مدل کلی غیرتجمعی

-
1. Chin& Newsted
  2. Wold
  3. Reinartz
  4. Bagozzi
  5. Gefen
  6. Henseler

عامل مرتبه دوم (باگوزی و هیشرتون^۱، ۱۹۹۴) می‌باشد.

۴-۳-۴- مدل درونی

ارزیابی مدل اندازه‌گیری، از طریق سنجش پایایی و روایی آن انجام می‌گیرد. برای بررسی پایایی همسانی درونی، از آلفای کرونباخ (α) و پایایی مرکب (ρ) استفاده شد. به طور کلی، فارغ از نوع ضریب پایایی، مقدار پایایی همسانی درونی $7/0$ یا بالاتر از آن، رضایت‌بخش ارزیابی می‌شود (هنسلر و همکاران، ۲۰۰۹؛ نونالی و برنستین، ۱۹۹۴). در مورد پایایی متغیرهای مشاهده‌پذیر، بارعاملی $0/6$ و بیشتر هر گویه در تحلیل عاملی تاییدی، نشانگر سازه خوب تعریف شده است. همچنین بارعاملی متغیرهای مشاهده‌پذیر باید حداقل در سطح $0/1$ معنادار باشند (گیفنو اشتراپ^۲، ۲۰۰۵). جهت محاسبه آماره t برای تعیین معناداری بارهای عاملی، از آزمون بوت استراپ^۳ (با 500 زیرنمونه) استفاده شد؛ و برای بررسی روایی، از روایی همگرا (AVE^۴) و روایی واگرا (آزمون بار عرضی یا فورنل-لارکر^۵) استفاده گردید.

روایی همگرا، از طریق میانگین واریانس استخراج شده (AVE) ارزیابی می‌شود (فرنل و لارکر^۶، ۱۹۸۱). فرنل و لارکر مقادیر AVE $0/5$ و بیشتر را توصیه می‌کنند و این امر به معنای آن است که سازه مورد نظر، حدود 50 درصد و یا بیشتر، واریانس نشانگرهای خود را تبیین می‌کند (چین، ۱۹۹۸). در جدول زیر، شاخص‌های مربوط به پایایی و روایی همگرای مدل اندازه‌گیری آمده است:

- 1. Heatherton
- 2. Nunnally & Bernstein
- 3. Straub
- 4. Bootstrapping
- 5. Average Variance Extracted
- 6. Fornell–Larcker criterion
- 7. Fornell & Larcker

جدول ۲: پایایی و روایی همگرای مقیاس اندازه‌گیری

سازه	Item Loading	LV Index Values	AVE (CR) ^a
پیشبرد فروش X به صورت مرتب در طول سال، تخفیفات قیمتی شامل تخفیف مکالمه‌ای و پیامکی) به مشترکانش ارایه می‌دهد.	SP1 X اغلب از تخفیفات قیمتی (تخفیف مکالمه‌ای پیامکی) برای مشترکانش استفاده می‌کند.	۰/۸۳	۰/۹۱ ۰/۶۲
X بیشتر از سایر اپراتورهای تلفن همراه از تخفیفات قیمتی استفاده می‌کند.	SP2 X SP3	۰/۷۹	۳/۰ ۱۵
X به صورت مرتب در طول سال، جایزه (از طریق جشنواره و قرعه‌کشی) می‌دهد.	SP4 X SP5	۰/۷۴	۰/۷۴
استفاده می‌کند.	SP6	۰/۸۱	۰/۸۱
BP: شخصیت برنده MRe: مسئولیت‌پذیری	۰/۸۴ ۰/۸۳	۳/۰ ۱	۰/۵۰ ۰/۶۴
متواضع و خاکی بودن با ثبات/پایدار	۰/۷۴ ۰/۷۴ ۰/۸۵ ۰/۸۰ ۰/۷۷	۰/۵۴ ۰/۷۴ ۰/۸۵ ۰/۸۰ ۰/۷۷	۰/۷۴ ۰/۸۹
MSi: سادگی	۰/۸۲ ۰/۹۰	۰/۷۷ ۰/۹۱ ۰/۹۱ ۰/۸۷ ۰/۸۹ ۰/۸۲ ۰/۷۷	۰/۸۲ ۰/۹۰
MAg: پرخاش‌جویی	۰/۹۶ ۰/۹۸	۰/۸۵ ۰/۹۸ ۰/۹۸ ۰/۹۱	۰/۹۶ ۰/۹۸
MAC: کنش‌وری	۰/۸۸ ۰/۹۴	۰/۹۴ ۰/۹۴ ۰/۹۴ ۰/۹۴ ۰/۹۴ ۰/۹۴ ۰/۹۴	۰/۸۸ ۰/۹۴
MEm: تهییج‌پذیری	۰/۶۱ ۰/۸۶	۰/۹۴ ۰/۹۳ ۰/۸۹	۰/۶۱ ۰/۸۶
BE: ارزش و بیزه برنده MAW: آگاهی از برنده	۰/۷۵ ۰/۷۸ ۰/۸۱	۰/۵۳ ۰/۷۵ ۰/۷۸	۰/۶۳ ۰/۸۹
AW1: من نسبت به X آگاهی دارم. AW2: وقتی به اپراتورهای تلفن همراه فکر می‌کنم، X یکی از برندهایی است که به ذهنم خطور می‌کند. AW3: در میان اپراتورهای تلفن همراه، X برنده است که من آن را کاملاً می‌شناسم.	۰/۷۸ ۰/۸۱	۳/۲۶	

ادامه جدول ۲: پایایی و روایی همگرای مقیاس اندازه‌گیری

Item Loading	سازه	LV Index Values	AVE (CR) ^a
AW4: من می‌دانم X چگونه به نظر می‌رسد.	تشخیص دهنده	.۰/۸۰	.۰/۷۶
AW5: من می‌توانم X را از سایر برندهای رقیبیش	MSQ: کیفیت خدمات دریافتی	.۰/۸۳	.۰/۹۰
SQ1: همیشه خدمات جامع بسیار خوبی ارایه می‌دهد.	SQ2: آنچه که اپراتور X ارایه می‌دهد، از کیفیت بالایی پرخوردار است.	.۰/۸۴	.۰/۸۶
SQ3: X از هر لحاظ، خدمات برتری را ارایه می‌دهد.	MBL: وفاداری به برنده	.۰/۸۹	.۰/۷۲
BL1: من در هر صورتی به استفاده از خدمات اپراتور ادامه خواهم داد.	BL2: من به دیگران استفاده از X را توصیه خواهم کرد.	.۰/۸۵	.۰/۸۸
BL3: حتی اگر دوستان نزدیکم اپراتور تلفن همراه دیگری را به من معرفی کنند، انتخاب اولم X خواهد بود.	MPV: ارزش دریافت شده	.۰/۸۶	.۰/۷۷
PV1: X ارزش پولی که برای آن می‌پردازم را دارد.	PV2: X ارزش زمان، انرژی و تلاشی که برایش صرف می‌کنم را دارد.	.۰/۸۸	.۰/۹۱
PV3: X در مقایسه با سایر اپراتورهای تلفن همراه، انتخاب خوبی است.		.۰/۸۹	
		.۰/۹۲	
		.۰/۸۱	

بر اساس نتایج جدول ۲، تمامی بارهای عاملی از مقدار ۰/۵ بالاتر بوده و با توجه به مقدار آنها در سطح ۰/۰۰۱ معنادار هستند؛ از سوی دیگر، مقدار AVE نیز بیشتر از ۰/۵ بوده، مقدار آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ بوده و از سوی دیگر، مقدار پایایی ترکیبی نیز بیشتر از ۰/۰ می‌باشد؛ که نشانگر مناسب بودن گویه‌ها (ابزار) برای سنجش پیشبرد فروش، ابعاد شخصیت برنده، و ابعاد ارزش ویژه برنده می‌باشد.

همچنین بر اساس نتایج این جدول، تمامی بارهای عاملی ابعاد شخصیت برنده و ارزش ویژه برنده، از مقدار ۰/۵ بالاتر بوده و با توجه به مقدار آنها در سطح ۰/۰۰۱ معنادار هستند؛ از سوی دیگر، مقدار AVE نیز بیشتر از ۰/۵ و مقدار آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ بوده؛ و از سوی دیگر، مقدار پایایی ترکیبی نیز بیشتر از ۰/۰ می‌باشد؛ که نشانگر مناسب بودن هر یک از ابعاد سازه‌ی

شخصیت برنده و ارزش ویژه برنده برای پیش‌بینی متغیر مرتبه دوم شخصیت برنده و ارزش ویژه برنده می‌باشد. با این حال، نتایج این جدول نشان می‌دهد که از میان ابعاد شخصیت برنده، سادگی، با بار عاملی $.085$ ، پیش‌ترین و قوی‌ترین پیش‌بینی‌کنندهٔ شخصیت برنده؛ و ارزش دریافت‌شده، با بار عاملی $.088$ ، پیش‌ترین و قوی‌ترین پیش‌بینی‌کنندهٔ ارزش ویژه برنده می‌باشد.

اما در مدل‌سازی مسیر رویکرد حداقل مجذورات جزئی، دو معیار برای اندازه‌گیری روایی و اگرا مطرح است: معیار فورنل-لاکر؛ و آزمون بار عرضی (هنسلر و همکاران، ۲۰۰۹). بر اساس معیار فورنل-لاکر، جذر AVE در یک سازه، باید بیش‌تر از همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر باشد. این امر، نشان‌گر آن است که همبستگی آن سازه با نشان‌گرهای خود، بیش‌تر از همبستگی اش با سازه‌های دیگر است (چین، ۱۹۹۸).

جدول ۳: تحلیل روایی و اگرا

متغیر n	همبستگی سازه‌ها
۱ مسئولیت‌پذیری	$.080$
۲ کنش‌وری	$.086$
۳ برخاش‌جویی	$.091$
۴ سادگی	$.093^{**}$
۵ تهییج‌پذیری	$.094$
۶ آگاهی از برنده	$.098$
۷ کیفیت خدمات دریافتی	$.098$
۸ وفاداری به برنده	$.099$
۹ ارزش دریافت‌شده	$.087$
۱۰ پیشبرد فروش	$.079$

مکانیزم انتقال و مطالعات فرنگی
مکانیزم انتقال علمی اسلامی

توجه: اعداد روی قطر ماتریس همبستگی، جذر میانگین واریانس استخراج شده می‌باشد.
 $p < .05$, $p < .01$

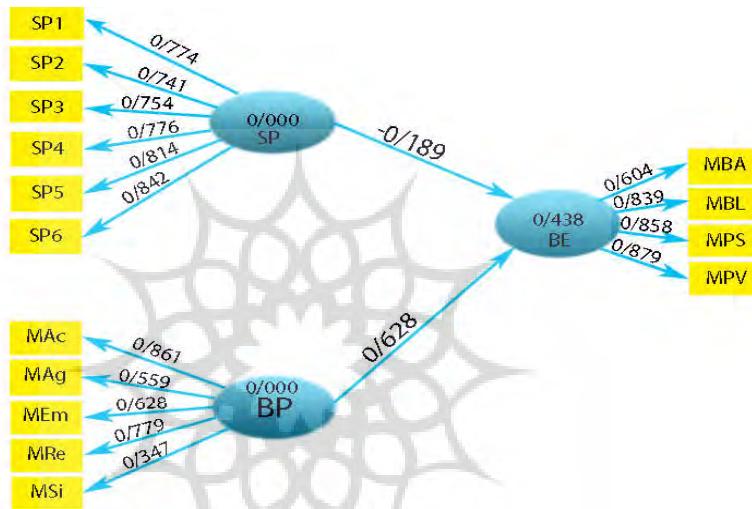
همان‌گونه که در جدول ۳ دیده می‌شود، تمامی ابعاد شخصیت برنده با ابعاد ارزش و بیژه برنده همبستگی مثبت و معنادار دارد، درحالی که با پیشبرد فروش همبستگی منفی دارند. از سوی دیگر جذر AVE هر یک از سازه‌ها که بیشتر از همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر است، نشان‌دهنده‌ی مناسب بودن روایی و اگرای ابزار می‌باشد.

معیار دوم ارزیابی روایی و اگرای آزمون بار عرضی است؛ که بر اساس آن، گوییه‌های یک سازه باید بیشترین بار عاملی را بر سازه خود داشته باشند. یعنی بار مقطعي کمی بر سازه‌های دیگر داشته باشند (چین، ۱۹۹۸؛ گوتز^۱ و همکاران، ۲۰۰۹). گیفن و اشتراپ (۲۰۰۵) پیشنهاد می‌کنند که بار عاملی هر گوییه روی سازه‌ی مربوط به خود، باید حداقل ۱۰٪ بیشتر از بار عاملی همان گوییه بر سازه‌های دیگر باشد. این حالت برای تمامی سازه‌ها در این پژوهش برقرار بود و بارهای عرضی هر یک از مجموعه گوییه‌های یک سازه، همبستگی بیشتری را با سازه‌ی خود داشتند، که نشانگر مناسب بودن روایی و اگرای ابزار می‌باشد.

۴-۴- مدل مسیر

چنان‌چه ارزش‌یابی مدل بیرونی، شواهدی در مورد پایایی و روایی در اختیار قرار دهد، بجاست که تخمین مدل درونی را مورد بررسی قرار دهیم. برای ارزیابی مدل درونی و آزمون فرضیه‌ها، ضرایب مسیر(β) و معناداری آن و همچنین شاخص ضریب تعیین (R^2) بررسی می‌شوند. ضرایب مسیر، در واقع نشان‌دهنده‌ی میزان تاثیر یک متغیر مکنون بر متغیر مکنون دیگر است؛ و یک تایید نسبی تجربی در خصوص روابطی که به لحاظ تئوریک میان متغیرهای نهان فرض شده، به دست می‌دهد. معناداری آن نیز از طریق فرآیند بوت استراپ (با ۵۰۰ زیرنمونه) برای محاسبه‌ی مقادیر آماره t سنجیده می‌شود. اما درباره ضریب تعیین، به گفته‌ی چین (۱۹۹۸) مقادیر ۰/۶۷، ۰/۳۳ و ۰/۱۹، به ترتیب به عنوان مقادیر قابل توجه، متوسط و ضعیف برای این شاخص محسوب می‌شوند. در پژوهش حاضر، مناسب بودن هر یک از گوییه‌ها برای انجام مدل‌یابی معادلات ساختاری، در قالب تحلیل عاملی مرحله‌ی اول و

دوم تایید شد. بر این اساس، در مدل ساختاری، از میانگین سوالات مربوط به ابعاد شخصیت برنده و ارزش ویژه برنده استفاده شده است؛ و هر یک از ابعاد، به عنوان نشانگر سازهای مکنون شخصیت برنده و ارزش ویژه برنده، در نظر گرفته شده‌اند. در شکل ۲، مدل آزمون‌شده‌ی پژوهش حاضر؛ و در جدول ۵، نتایج مدل ساختاری، ارایه شده است.

شکل ۲: مدل آزمون‌شده‌ی پژوهش حاضر

جدول ۵: نتایج تحلیل مدل معادله ساختاری

فرضیه‌ها	ضرایب مسیر	T-Value	R ²	رد/حمایت
H1: پیشبرد فروش < ارزش ویژه برنده	-0.19***	3/37	0.19	حمایت شد
H2: شخصیت برنده < ارزش ویژه برنده	0.83***	20/10	0.44	حمایت شد

نتایج ارایه شده در جدول ۵ نشان می‌دهد که اثر پیشبرد فروش بر ارزش ویژه برنده با مقدار ۰/۱۹ در سطح ۰/۰۰۱ معنادار می‌باشد. بر این اساس می‌توان گفت که اثر پیشبرد فروش بر ارزش ویژه برنده، منفی می‌باشد؛ بنابراین می‌توان انتظار داشت که با افزایش مقدار پیشبرد فروش، میزان ارزش ویژه برنده کاهش یابد و برعکس؛ که نشان‌دهنده‌ی تأیید فرضیه H₁ می‌باشد. همچنین نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که اثر شخصیت برنده بر ارزش ویژه برنده با مقدار ۰/۸۳ در سطح ۰/۰۰۱ معنادار می‌باشد. بر این اساس

می‌توان گفت که اثر شخصیت برنده بر ارزش ویژه‌ی برنده، مثبت می‌باشد؛ و بنابراین می‌توان انتظار داشت که با افزایش مقدار شخصیت برنده، میزان ارزش ویژه برنده افزایش یابد و برعکس؛ که بیان گر تایید^۱ H₂ می‌باشد. ضریب تعیین به دست آمده نیز نشان می‌دهد که دو متغیر پیشبرد فروش و شخصیت برنده، در مجموع قادر به پیش‌بینی ۴۴ درصد از تغییرات ارزش ویژه‌ی برنده هستند. اما از آنجایی که رویکرد PLS، برخلاف رویکرد مبتنی بر کوواریانس، فاقد شاخص برازش مبتنی بر χ^2 جهت بررسی میزان مطابقت مدل نظری با داده‌های گردآوری شده می‌باشد؛ و این امر به ماهیت پیش‌بین محور PLS برمی‌گردد. لذا شاخص‌های برازشی که به همراه این رویکرد توسعه یافته‌اند، مربوط به بررسی کفايت مدل در پیش‌بینی متغیرهای وابسته می‌شوند. مانند شاخص‌های افزونگی و حشو یا شاخص GOF^۲ که آن نیز شامل شاخص مطلق، نسبی، مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری می‌باشد. این شاخص نیز همانند شاخص‌های برازش مدل لیزرل عمل می‌کند و بین صفر تا یک قرار دارد؛ که مقادیر نزدیک به یک، نشانگر کیفیت مناسب مدل هستند (وینزی^۳ و همکاران، ۲۰۱۰). البته باید توجه داشت که این شاخص‌ها نشانگر توانایی مدل در پیش‌بینی متغیرهای وابسته هستند؛ نه همانند شاخص‌های لیزرل، نشانگر برازش مناسب داده‌ها با مدل نظری. در جدول ۶، شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری و ساختاری پژوهش گزارش شده است.

جدول ۶: شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری و ساختاری پژوهش

شاخص برازش مطلق شاخص برازش مدل ساختراری	شاخص برازش مدل اندازه‌گیری برازش نسبی	شاخص برازش
.۹۰	.۹۴	.۹۳

با توجه به این شاخص‌ها می‌توان گفت که مدل آزمون شده، از برازش مناسبی برخوردار است.

۴-۵-۴- اثر تعديل‌کننده‌ی قومیت

بر طبق نظر جاکارد و توریسی^۳ (۲۰۰۳)، اثرات تعديل‌گری، یکی از انواع

1. Goodness-Of-Fit

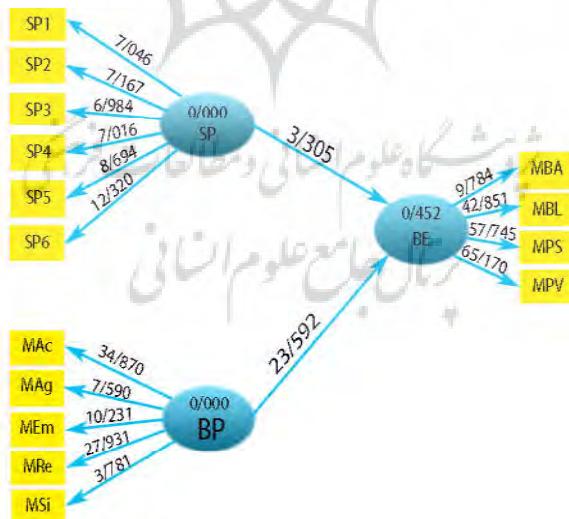
2. Vinzi

3. Jaccard & Turrisi

روابطی است که می‌تواند در مدل علی اتفاق بیفتد. متغیر تعديل‌گر، شدت تاثیرگذاری مستقیم متغیر مستقل بر وابسته را تنظیم می‌کند؛ و شناسایی و معرفی آن، به فهمیدن این که در چه شرایطی، این روابط بسیار قوی یا ضعیف هستند، کمک می‌کند (هنسلر و فاسوت^۱، ۲۰۱۰). در پژوهش حاضر، قومیت (فارس و غیرفارس) به عنوان متغیر تعديل‌گر در مدل تعریف شده است. بررسی تعديل‌گرها در مدل‌های ساختاری، به دو روش صورت می‌گیرد. در صورتی که متغیرهای تعديل‌گر فاصله‌ای باشند، از روش رویکرد حاصل ضرب؛ و در صورتی که متغیرها کیفی یا اسمی باشند، از روش مقایسه‌ی گروهی استفاده می‌شود (وینزی و همکاران، ۲۰۱۰). در پژوهش حاضر، به دلیل این‌که متغیر تعديل‌گر، از نوع کیفی یا اسمی می‌باشد، بنابراین از روش دوم یا مقایسه‌ی گروهی استفاده شده است. بر این اساس، ابتدا داده‌ها برای هر فرضیه به دو گروه فارس و غیرفارس تقسیم شده و مورد بررسی قرار گرفته‌اند؛ که در ادامه گزارش شده است.

H_3 : قومیت، در روابط بین پیشبرد فروش و ارزش ویژه برنده، اثر تعديل‌کننده دارد.

H_4 : قومیت، در روابط بین شخصیت برنده و ارزش ویژه برنده، اثر تعديل‌کننده دارد.

شکل ۳: مدل اثرات تعديل‌کننده برای قومیت

لازم به ذکر است که ۱۲۲ نفر فارس و ۲۸۸ نفر غیرفارس بودند و تعداد کل ۴۱۰ نفر بود. در شکل ۳، مدل اثرات تعديل‌کننده برای قومیت، به تفکیک ارایه شده است.

در جدول ۷، مقادیر بتا، تی و واریانس تبیین‌شده اثرات گروه و تعديل‌کننده قومیت برای هر گروه نشان داده شده؛ همچنین نحوه محاسبه اثرات تعاملی و فرمول آن، به تفصیل در این جدول شرح داده شده است.

جدول ۷: مقادیر بتا، تی و واریانس تبیین‌شده اثرات گروه و تعديل‌کننده قومیت برای هر گروه

گروه	مسیر	اثرات گروه	آماره t	R ²	اثرات اصلی	اثرات تعديل‌کننده	T	نتیجه
فارس	پیشبرد فروش < ارزش ویژه برنده	-۰/۲۷***	-۰/۱۹	۰/۴۵	۳/۸۰	-۰/۱۰	۱/۱۶	حمایت نشد
غیرفارس	شخصیت برنده < ارزش ویژه برنده	-۰/۱۷***	-۰/۱۶	۰/۶۱***	۱/۶۰	-۰/۲۷	(-۰/۲۷)-(-۰/۱۷)=-۰/۱۰	H ₃
فارس	پیشبرد فروش < ارزش ویژه برنده	-۰/۱۷***	-۰/۱۷	۰/۴۴	۰/۶۳	۰/۰۲	۰/۲۳	حمایت نشد
غیرفارس	شخصیت برنده < ارزش ویژه برنده	-۰/۱۷***	-۰/۱۷	۰/۶۳***	۱/۶۰	(۰/۶۳)-(۰/۶۱)=۰/۰۲	(-۰/۲۷)-(-۰/۱۷)=-۰/۱۰	H ₄

P<0.001***

فرمول اثرات تعديل‌کننده: (اثر تعديل‌کننده=d، ضریب مسیر گروه ۱=b¹، ضریب مسیر گروه ۲=b²)

$$d=b^1-b^2$$

فرمول، معناداری t در اثرات تعديل‌کننده (محمودی و همکاران، ۱۳۹۲):

Equations 1

(A) t-Statistic with $m+n-2$ degrees of freedom

(B) Pooled estimator for the variance (Sp)

$$t = \frac{\beta_N - \beta_M}{Sp \times \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{1}{m}}}$$

$$Sp = \sqrt{\frac{(n-1)^2}{(n+m-2)} \times SE_N^2 + \frac{(m-1)^2}{(n+m-2)} \times SE_M^2}$$

SE: standard error of path.

N: Group 1

M: Group 2

نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد که اثر تعديل‌کننده قومیت در روابط میان پیشبرد فروش و ارزش ویژه‌ی برنده، با مقدار -۰/۱۰، بر اساس فرمول محاسباتی با مقدار $t=16$ معنادار نمی‌باشد؛ بر این اساس، فرضیه ۳ پژوهش حاضر، مبنی بر این که قومیت، در روابط بین پیشبرد فروش و ارزش ویژه‌ی برنده، اثر تعديل‌کننده دارد، مورد تایید واقع نمی‌شود. از سوی دیگر، بررسی اثر

تعديل‌گننده‌ی قومیت در روابط میان شخصیت برنده و ارزش و بیزه برنده، با مقدار 0.02 ، بر اساس فرمول محاسباتی با مقدار $t/23 = 0.02$ معنادار نمی‌باشد. از این رو، فرضیه 4 پژوهش حاضر، مبنی بر این‌که قومیت، در روابط میان شخصیت برنده و ارزش و بیزه برنده، اثر تعديل‌گننده دارد، تایید نمی‌شود. به بیان دیگر، قومیت موجب تغییر معنادار شدت و جهت تأثیر متغیرهای مستقل بر وابسته در مدل پژوهشی نمی‌گردد.

۵- بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش، به بررسی تاثیر ویژگی‌های وصفی برنده (شخصیت برنده) و عنصر آمیخته‌ی بازاریابی (پیشبرد فروش) بر ارزش و بیزه برنده، به همراه نقش تعديل‌گری قومیت، پرداخته شد. به این منظور، با استفاده از مطالعات پیشین موجود، مقیاسی برای اندازه‌گیری میزان اثرگذاری هر یک از متغیرهای مستقل (شخصیت برنده و پیشبرد فروش) و تعديل‌گر (قومیت) بر متغیر وابسته (ارزش و بیزه برنده)؛ و همچنین مقیاسی نیز برای ارزیابی ارزش و بیزه برنده از دیدگاه مصرف‌کنندگان، در نظر گرفته شد؛ و سپس داده‌های مورد نیاز، از میان دانشجویان در حال تحصیل در یک واحد دانشگاهی جمع‌آوری شد. در این پژوهش، دو اپراتور بزرگ تلفن همراه در ایران (ایرانسل و همراه اول) به عنوان محرك برنده، دو سازه‌ی ارزش و بیزه برنده و شخصیت برنده نیز در آنالیز داده‌ها، به عنوان عامل‌های مرتبه دوم در نظر گرفته شدند. نتایج این پژوهش نشان داد که پیشبرد فروش، بر ارزش و بیزه برنده تأثیر منفی می‌گذارد؛ در حالی‌که شخصیت برنده، تاثیر مثبت و همچنین بیشتری بر این سازه دارد. بُعد ارزش دریافت‌شده، قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ی سازه‌ی ارزش و بیزه برنده؛ و بُعد سادگی، قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ی سازه‌ی شخصیت برنده بود. نقش تعديل‌گر قومیت نیز در این روابط تایید نشد.

در بیان علت پرنگ بودن بُعد ارزش دریافتی؛ و تاثیر منفی پیشبرد فروش مکرر، می‌توان به مدل ارایه‌شده توسط سوبینی و سوتار^۱ (2010) برای ارزش دریافتی، اشاره کرد؛ که این سازه را متشکل از چهار بُعد قیمت/ارزش در برابر

پول^۱، کیفیت/عملکرد^۲، احساسی^۳ و اجتماعی می‌داند. همچنین مطالعات انجام گرفته در این زمینه نشان می‌دهد که ارزش دریافتی، تحت تاثیر کیفیت ادراکی و نیز قیمت است (Tam^۴، ۲۰۰۴؛ بنابراین، پیشبرد فروش مکرر می‌تواند از طریق کاهش کیفیت ادراکی، منجر به دریافت ارزش کمتری برای مصرف‌کننده شود.

در دیگر سو، پژوهش انجام یافته توسط راماسشان و تسائو (۲۰۰۷) نشان می‌دهد که میان شخصیت برنده و کیفیت ادراکی، رابطه‌ی مثبتی وجود دارد. از این رو، با توجه به اثبات وجود رابطه‌ی میان کیفیت دریافتی و ارزش دریافتی در سایر پژوهش‌ها، و همچنین اثبات تاثیرگذاری هویت برنده بر ارزش دریافتی (هی و همکاران، ۲۰۱۲)، دور از انتظار نیست که شخصیت برنده بر ارزش دریافت‌شده نیز، تاثیر مثبتی بگذارد.

از این رو پیشنهاد می‌شود که در مطالعات بعدی، به بررسی رابطه‌ی میان شخصیت برنده و بُعد ارزش دریافتی پرداخته شود و نیز این مطلب مورد کنکاش قرار گیرد که مرتبطترین شخصیت با برنده اپراتورهای تلفن همراه، دارای چه ویژگی‌هایی است؛ زیرا نتایج این پژوهش نشان داده است که بُعد سادگی شخصیت برنده، بیشترین همیستگی را با این سازه دارد.

درباره‌ی عدم تعدیل‌گری قومیت در رابطه‌های مدنظر، می‌توان این‌گونه استنباط کرد که بهواسطه‌ی نوع محصول، که در طبقه محصولات ارتباطی است، ارزش‌های برآمده از قومیت افراد، در این روابط تاثیری ندارد.

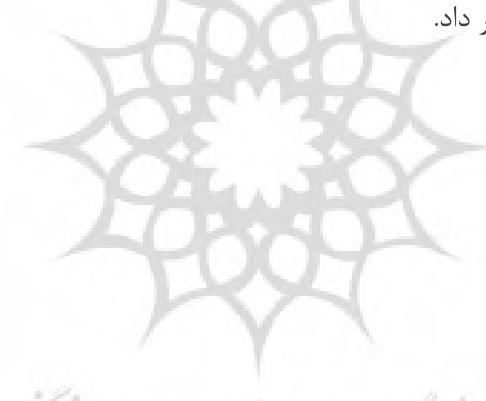
اما پیشنهادهای کاربردی این پژوهش درباره شخصیت برنده، با توجه به تاثیر مثبت این سازه بر ارزش ویژه برنده و ابعاد آن، این است که برای بالا بردن بهره‌وری فعالیت‌هایی بازاریابی، منابع شرکت باید به سمت تمامی فعالیتها و برنامه‌هایی سوق یابد که بر شخصیت ادراک شده از برنده موثر است. همچنین شخصیتی متناسب با این رده از خدمات، برای برنده خلق شده؛ و در طول زمان، به تثبیت آن در ذهن مشتریان پرداخته شود.

در مبحث پیشبرد فروش نیز توصیه می‌شود که حجم و دفعات ترفیعات

-
1. Price/value for money
  2. Quality/performance
  3. Emotional
  4. Tam

صورت‌گرفته، مورد بازبینی قرار گیرد؛ زیرا می‌تواند تاثیر منفی بر ارزش و بیزه برنده داشته باشد؛ و این اثر منفی، در رابطه با ترفيعات پولی بیشتر است. بنابراین بهتر است که حجم ترفيعات کاهش یابد؛ و ترفيعات غیرپولی، در کنار ترفيعات پولی و یا حتی در ادامه آن، صورت بگیرد.

این پژوهش نیز شامل محدودیتهايی از جمله عدم توانایی در کنترل تمام متغیرهای موثر در موقعیت پژوهشی، و محدودیت در انتخاب برنده و جامعه‌ی آماری می‌شود. همچنین، با توجه به این‌که ارزش دریافتی کالاها و خدمات، ابعاد مختلفی همچون کارکردی، پولی و عاطفی دارد، می‌توان جهت و شدت تاثیر ترفيعات و نیز تاثیر نقش تعديل‌گر متغیرهایی همچون جنسیت و قومیت را بر اساس ارزش دریافتی مصرف‌کنندگان از محصول و میزان درگیری ذهنی آن‌ها مورد بررسی قرار داد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی

منابع

- Aaker, J., & Fournier, S. (1995). A brand as a character, a partner and a person: three perspectives on the question of brand personality. *Advances in consumer research*, 22, 391-391.
- Agarwal, R. D. (1982). *Organization and management*. Tata McGraw-Hill Education.
- Ang, S. H., & Lim, E. A. C. (2006). The influence of metaphors and product type on brand personality perceptions and attitudes. *Journal of Advertising*, 35(2), 39-53.
- Ataman, M. B., Van Heerde, H. J., & Mela, C. F. (2010). The long-term effect of marketing strategy on brand sales. *Journal of Marketing Research*, 47(5), 866-882.
- Austin, J. R., Siguaw, J. A., & Mattila, A. S. (2003). A re-examination of the generalizability of the Aaker brand personality measurement framework. *Journal of Strategic Marketing*, 11(2), 77-92.
- Azoulay, A., & Kapferer, J. N. (2003). Do brand personality scales really measure brand personality?. *The Journal of Brand Management*, 11(2), 143-155.
- Bagozzi, R.P. (1994). In: Principles of marketing research (pp. 317–385). Oxford:Blackwell.
- Batra, R., Lehmann, D. R., & Singh, D. (1993). Brand equity and advertising. Belk, R. (1988). *Possessions and self*. John Wiley & Sons, Ltd.
- Bemmaor, A. C., & Schmittlein, D. C. (1991). Models of purchase timing and models of brand choice: Outlook and issues. *International Journal of Research in Marketing*, 8(3), 163-168.
- Bharadwaj, S. G., Varadarajan, P. R., & Fahy, J. (1993). Sustainable competitive advantage in service industries: a conceptual model and research propositions. *The Journal of Marketing*, 83-99.
- Blattberg, R. C., & Neslin, S. A. (1989). Sales promotion: The long and the short of it. *Marketing letters*, 1(1), 81-97.
- Blattberg, R. C., Briesch, R., & Fox, E. J. (1995). How promotions work.

- Marketing science, 14(3_supplement), G122-G132.*
- Boulding, W., Lee, E., & Staelin, R. (1994). Mastering the mix: Do advertising, promotion, and sales force activities lead to differentiation?. *Journal of marketing research, 159-172.*
- Bridges, E., Briesch, R. A., & Yim, C. K. B. (2006). Effects of prior brand usage and promotion on consumer promotional response. *Journal of Retailing, 82(4), 295-307.*
- Bridges, E., Florsheim, R. A., & John, C. (1996). A cross-cultural comparison of response to service promotion. *Service Industries Journal, 16, 265-286.*
- Buil, I., de Chernatony, L., & Martínez, E. (2008). A cross-national validation of the consumer-based brand equity scale. *Journal of Product & Brand Management, 17(6), 384-392.*
- Buil, I., de Chernatony, L., & Martínez, E. (2010). THE EFFECT OF ADVERTISING AND SALES PROMOTIONS ON BRAND EQUITY.
- Burton, D. (2000). Ethnicity, identity and marketing: a critical review. *Journal of Marketing Management, 16(8), 853-877.*
- Calder, B. J., Phillips, L. W., & Tybout, A. M. (1981). Designing research for application. *Journal of consumer research, 197-207.*
- Chin, W. W., & Newsted, P. R. (1999). Structural equation modeling analysis with small samples using partial least squares.
- Christodoulides, G., & De Chernatony, L. (2010). Consumer-based brand equity conceptualization and measurement: A literature review. *International journal of research in marketing, 52(1), 43-66.*
- Chun-Tung Lowe, A., & Corkindale, D. R. (1998). Differences in “cultural values” and their effects on responses to marketing stimuli: A cross-cultural study between Australians and Chinese from the People’s Republic of China. *European Journal of Marketing, 32(9/10), 843-867.*
- Chun-Tung Lowe, A., & Corkindale, D. R. (1998). Differences in “cultural values” and their effects on responses to marketing stimuli: A cross-cultural study between Australians and Chinese from the People’s Republic of China. *European Journal of Marketing, 32(9/10), 843-867.*

- Cohen, R. (1978). Ethnicity: Problem and focus in anthropology. *Annual review of anthropology*, 379-403.
- Cook, T., & Campbell, D. (1975). The Design and Conduct of Experiment and Quasi-Experiment in Field Settings. *Handbook of Industrial and Organizational Research*. Chicago: Rand McNally & Co.
- Crask, M. R., & Laskey, H. A. (1990). A positioning-based decision model for selecting advertising messages. *Journal of Advertising Research*, 30(4), 32-38.
- Deng, Z., Lu, Y., Wei, K. K., & Zhang, J. (2010). Understanding customer satisfaction and loyalty: An empirical study of mobile instant messages in China. *International Journal of Information Management*, 30(4), 289-300.
- Deshpande, R., Hoyer, W. D., & Donthu, N. (1986). The intensity of ethnic affiliation: A study of the sociology of Hispanic consumption. *Journal of Consumer Research*, 214-220.
- Diamond, W. D., & Johnson, R. R. (1990). The framing of sales promotions: an approach to classification. *Advances in Consumer Research*, 17(1), 494-500.
- Donthu, N., Hershberger, E. K., & Osmonbekov, T. (2005). Benchmarking marketing productivity using data envelopment analysis. *Journal of Business Research*, 58(11), 1474-1482.
- Ember, C. R. (1977). Cross-cultural cognitive studies. *Annual Review of Anthropology*, 33-56.
- Erdem, T., Keane, M. P., & Sun, B. (2008). A dynamic model of brand choice when price and advertising signal product quality. *Marketing Science*, 27(6), 1111-1125.
- Faircloth, J. B., Capella, L. M., & Alford, B. L. (2001). The effect of brand attitude and brand image on brand equity. *Journal of Marketing Theory and Practice*, 61-75.
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of marketing research*, 39-50.

- Fournier, S. (1991). A meaning-based framework for the study of consumer-object relations. *Advances in consumer research*, 18(1), 736-742.
- Freling, T. H., & Forbes, L. P. (2005). An empirical analysis of the brand personality effect. *Journal of Product & Brand Management*, 14(7), 404-413.
- Gefen, D., & Straub, D. (2005). A practical guide to factorial validity using PLS-Graph: Tutorial and annotated example. *Communications of the Association for Information systems*, 16(1), 5.
- Gefen, D., Straub, D., & Boudreau, M. C. (2000). Structural equation modeling and regression: Guidelines for research practice. *Communications of the association for information systems*, 4(1), 7.
- Geuens, M., Weijters, B., & De Wulf, K. (2009). A new measure of brand personality. *International Journal of Research in Marketing*, 26(2), 97-107.
- Götz, O., Liehr-Gobbers, K., & Krafft, M. (2010). Evaluation of structural equation models using the partial least squares (PLS) approach. In *Handbook of partial least squares* (pp. 691-711). Springer Berlin Heidelberg.
- Green, C. L. (1995). Differential responses to retail sales promotion among African-American and Anglo-American consumers. *Journal of Retailing*, 71(1), 83-92.
- Hansen, F., Hansen, L. Y., & Grønholdt, L. (2002). Modelling purchases as a function of advertising and promotion. *International Journal of Advertising*, 21(1), 115-135.
- He, H., & Li, Y. (2010). Key service drivers for high-tech service brand equity: The mediating role of overall service quality and perceived value. *Journal of Marketing Management*, 27(1-2), 77-99.
- He, H., Li, Y., & Harris, L. (2012). Social identity perspective on brand loyalty. *Journal of Business Research*, 65(5), 648-657.
- Henry, W. A. (1976). Cultural values do correlate with consumer behavior. *Journal of marketing research*, 121-127.
- Henseler, J., & Fassott, G. (2010). Testing moderating effects in PLS path models: An illustration of available procedures. In *Handbook of partial least squares* (pp. 713-735). Springer Berlin Heidelberg.

- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sinkovics, R. R. (2009). The use of partial least squares path modeling in international marketing. *Advances in International Marketing (AIM)*, 20, 277-320.
- Hirschman, E. C. (1981). American Jewish ethnicity: Its relationship to some selected aspects of consumer behavior. *The Journal of Marketing*, 102-110.
- Hirschman, E. C. (1983). Cognitive structure across consumer ethnic subcultures: A comparative analysis. *Advances in Consumer Research*, 10(2), 97-202.
- Hoyer, W. D., & Deshpande, R. (1982). Cross-cultural influences on buyer behavior: The impact of Hispanic ethnicity. *An assessment of marketing thought and practice*, 89-92.
- Jaccard, J., & Turrisi, R. (2003). *Interaction effects in multiple regression* (Vol. 72). Sage.
- Jamal, A. (2003). Marketing in a multicultural world: The interplay of marketing, ethnicity and consumption. *European Journal of Marketing*, 37(11/12), 1599-1620.
- Jedidi, K., Mela, C. F., & Gupta, S. (1999). Managing advertising and promotion for long-run profitability. *Marketing science*, 18(1), 1-22.
- Johar, G. V., Sengupta, J., & Aaker, J. L. (2005). Two roads to updating brand personality impressions: Trait versus evaluative inferencing. *Journal of Marketing Research*, 42(4), 458-469.
- Jorgensen, J. G. (1979). Cross-cultural comparisons. *Annual Review of Anthropology*, 309-331.
- Jørgensen, S., Taboubi, S., & Zaïcouri, G. (2003). Retail promotions with negative brand image effects: Is cooperation possible?. *European Journal of Operational Research*, 150(2), 395-405.
- Keller, K. L. (1993). Conceptualizing, measuring, and managing customer-based brand equity. *the Journal of Marketing*, 1-22.
- Keller, K. L., & Lehmann, D. R. (2006). Brands and branding: Research findings and future priorities. *Marketing science*, 25(6), 740-759.
- Keng, C. J., Tran, V. D., & Le Thi, T. M. (2013). Relationships among brand

- experience, brand personality, and customer experiential value. *Contemporary Management Research*, 9(3).
- Kim, C., Laroche, M., & Joy, A. (1990). An empirical study of the effects of ethnicity on consumption patterns in a bi-cultural environment. *Advances in consumer research*, 17(1).
- Kim, H. S. (2000). Examination of brand personality and brand attitude within the apparel product category. *Journal of Fashion Marketing and Management: An International Journal*, 4(3), 243-252.
- Kleine, R. E., Kleine, S. S., & Kernan, J. B. (1993). Mundane consumption and the self: A social-identity perspective. *Journal of Consumer Psychology*, 2(3), 209-235.
- Krishnan, B. C., & Hartline, M. D. (2001). Brand equity: is it more important in services?. *Journal of services marketing*, 15(5), 328-342.
- Kuengzel, S., & Halliday, S. V. (2010). The chain of effects from reputation and brand personality congruence to brand loyalty: The role of brand identification. *Journal of Targeting, Measurement and Analysis for Marketing*, 18(3), 167-176.
- Kwok, S., & Uncles, M. (2005). Sales promotion effectiveness: the impact of consumer differences at an ethnic-group level. *Journal of Product & Brand Management*, 14(3), 170-186.
- Laroche, M., Joy, A., Hui, M., & Kim, C. (1991). An examination of ethnicity measures: convergent validity and cross-cultural equivalence. *Advances in consumer research*, 18(1), 150-157.
- Lassar, W., Mittal, B., & Sharma, A. (1995). Measuring customer-based brand equity. *Journal of consumer marketing*, 12(4), 11-19.
- Laurent, G., Chandon, P., & Wansink, B. (1999). Hedonic and utilitarian consumer benefits of sales promotions.
- Lee, W. N., & Um, K. H. R. (1992). Ethnicity and consumer product evaluation: A cross-cultural comparison of Korean immigrants and Americans. *Advances in consumer research*, 19(3), 429-36.
- Levy, S. J. (1959). Symbols for sale. *Harvard business review*, 37(4), 117-124.

- Louis, D., & Lombart, C. (2010). Impact of brand personality on three major relational consequences (trust, attachment, and commitment to the brand). *Journal of Product & Brand Management*, 19(2), 114-130.
- Low, G. S., & Mohr, J. J. (2001). Factors affecting the use of information in the evaluation of marketing communications productivity. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 29(1), 70-88.
- Luna, D., & Forquer Gupta, S. (2001). An integrative framework for cross-cultural consumer behavior. *International Marketing Review*, 18(1), 45-69.
- Luo, X., & Donthu, N. (2006). Marketing's credibility: A longitudinal investigation of marketing communication productivity and shareholder value. *Journal of Marketing*, 70(4), 70-91.
- Maio Mackay, M. (2001). Application of brand equity measures in service markets. *Journal of Services Marketing*, 15(3), 210-221.
- Malhotra, N. K. (1988). Self concept and product choice: An integrated perspective. *Journal of Economic Psychology*, 9(1), 1-28.
- Mathies, William, "brand value can be more critical than price in closing the sale." TWICE, 2010: 24.
- Matzler, K., Bidmon, S., & Grabner-Kräuter, S. (2006). Individual determinants of brand affect: the role of the personality traits of extraversion and openness to experience. *Journal of Product & Brand Management*, 15(7), 427-434.
- McCort, D. J., & Malhotra, N. K. (1993). Culture and consumer behavior: toward an understanding of cross-cultural consumer behavior in international marketing. *Journal of International Consumer Marketing*, 6(2), 91-127.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T., Jr. (1996). Toward a new generation of personality theories: Theoretical contexts for the five-factor model. In J. S. Wiggins (Ed.), *The five-factor model of personality: Theoretical perspectives* (pp. 51-87). New York: Guilford.
- Mela, C. F., Gupta, S., & Jedidi, K. (1998). Assessing long-term promotional influences on market structure. *International Journal of Research in Marketing*, 15(2), 89-107.
- Mela, C. F., Gupta, S., & Lehmann, D. R. (1997). The long-term impact of

- promotion and advertising on consumer brand choice. *Journal of Marketing research*, 248-261.
- Mela, C., & Urbany, J. (1997). Promotion over time: exploring expectations and explanations. *Advances in Consumer Research*, 24, 529-535.
- Mulyanegara, R. C., Tsarenko, Y., & Anderson, A. (2009). The Big Five and brand personality: Investigating the impact of consumer personality on preferences towards particular brand personality. *Journal of Brand Management*, 16(4), 234-247.
- Neslin, S. A. (2002). Sales promotion. *Handbook of marketing*, 13, 311-338.
- Nunnally, J. C., Bernstein, I. H., & Berge, J. M. T. (1967). *Psychometric theory*(Vol. 226). New York: McGraw-Hill.
- Onkvisit, S., & Shaw, J. J. (1989). The international dimension of branding: strategic considerations and decisions. *International Marketing Review*, 6(3).
- Palazón-Vidal, M., & Delgado-Ballester, E. (2005). Sales promotions effects on consumer-based brand equity. *International Journal of Market Research*, 47(2), 179-204.
- Papatla, P., & Krishnamurthi, L. (1996). Measuring the dynamic effects of promotions on brand choice. *Journal of Marketing Research*, 20-35.
- Peter, J. P., Olson, J. C., & Grunert, K. G. (1999). *Consumer behavior and marketing strategy* (pp. 122-123). London: McGraw-Hill.
- Phau, I., & Lau, K. C. (2001). Brand personality and consumer self-expression: single or dual carriageway?. *The Journal of Brand Management*, 8(6), 428-444.
- Plummer, J. T. (2000). How personality makes a difference. *Journal of Advertising Research*, 40(06), 79-84.
- Raghbir, P., & Corfman, K. (1999). When do price promotions affect pretrial brand evaluations?. *Journal of Marketing Research*, 211-222.
- Ramaseshan, B., & Tsao, H. Y. (2007). Moderating effects of the brand concept on the relationship between brand personality and perceived quality. *Journal of Brand Management*, 14(6), 458-466.
- Rao, A. R., & Monroe, K. B. (1989). The effect of price, brand name,

- and store name on buyers' perceptions of product quality: An integrative review. *Journal of marketing Research*, 351-357.
- Reinartz, W., Krafft, M., & Hoyer, W. D. (2004). The customer relationship management process: Its measurement and impact on performance. *Journal of marketing research*, 41(3), 293-305.
- Rossiter, J. R., & Chan, A. M. (1998). Ethnicity in business and consumer behavior. *Journal of Business Research*, 42(2), 127-134.
- Schultz, D. E., & Robinson, W. A. (1982). *Sales promotion management* (Vol. 1982). Natl Textbook Co Trade.
- Sheth, J. N., & Sisodia, R. S. (2002). Marketing productivity: issues and analysis. *Journal of Business Research*, 55(5), 349-362.
- Sheth, J. N., Sisodia, R. S., & Sharma, A. (2000). The antecedents and consequences of customer-centric marketing. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 28(1), 55-66.
- Sirgy, M. J. (1982). Self-concept in consumer behavior: A critical review. *Journal of consumer research*, 287-300.
- Sojka, J. Z., & Tansuhaj, P. S. (1995). Cross-cultural consumer research: a twenty-year review. *Advances in consumer research*, 22, 461-461.
- Sophonsiri, S., & Polyorat, K. (2009). The impact of brand personality dimensions on brand association and brand attractiveness: the case study of KFC in Thailand. *Journal of Global Business and Technology*, 5(2), 51.
- Steenkamp, J. B. E., Hofstede, F. T., & Wedel, M. (1999). A cross-national investigation into the individual and national cultural antecedents of consumer innovativeness. *The Journal of Marketing*, 55-69.
- Stewart, D. (1996). Allocating the promotional budget: revisiting the advertising and promotion-to-sales ratio. *Marketing Intelligence & Planning*, 14(4), 34-38.
- Stewart, D. W. (2009). Marketing accountability: linking marketing actions to financial results. *Journal of Business Research*, 62(6), 636-643.
- Sung, Y., & Kim, J. (2010). Effects of brand personality on brand trust and brand affect. *Psychology & Marketing*, 27(7), 639-661.

- Suri, R., Manchanda, R. V., & Kohli, C. S. (2000). Brand evaluations: a comparison of fixed price and discounted price offers. *Journal of Product & Brand Management*, 9(3), 193-207.
- Swaminathan, V., Stilley, K. M., & Ahluwalia, R. (2009). When brand personality matters: The moderating role of attachment styles. *Journal of consumer research*, 35(6), 985-1002.
- Sweeney, J. C., & Soutar, G. N. (2001). Consumer perceived value: The development of a multiple item scale. *Journal of retailing*, 77(2), 203-220.
- Tam, J. L. (2004). Customer satisfaction, service quality and perceived value: an integrative model. *Journal of marketing management*, 20(7-8), 897-917.
- Tong, X., & Hawley, J. M. (2009). Creating brand equity in the Chinese clothing market: The effect of selected marketing activities on brand equity dimensions. *Journal of Fashion Marketing and Management: An International Journal*, 13(4), 566-581.
- Triandis, H. C. (1984). A theoretical framework for the more efficient construction of culture assimilators. *International Journal of intercultural relations*, 8(3), 301-330.
- Tung, G. S., Kuo, C. J., & Kuo, Y. T. (2011). Promotion, switching barriers, and loyalty. *Australian Journal of Business and Management Research*, 1(2).
- Valette-Florence, P., Guizani, H., & Merunka, D. (2011). The impact of brand personality and sales promotions on brand equity. *Journal of Business Research*, 64(1), 24-28.
- Villarejo-Ramos, A. F., & Sánchez-Franco, M. J. (2005). The impact of marketing communication and price promotion on brand equity. *The Journal of Brand Management*, 12(6), 431-444.
- Vinzi, V., Chin, W. W., Henseler, J., & Wang, H. (2010). *Handbook of partial least squares* (pp. 1-22). ISBN.
- Webster Jr, F. E. (1981). Top Management's Concerns about Marketing: Issues for the 1980's. *The Journal of Marketing*, 9-16.
- Whan Park, C., MacInnis, D. J., Priester, J., Eisingerich, A. B., & Jacobucci, D. (2010). Brand attachment and brand attitude strength: Conceptual and

empirical differentiation of two critical brand equity drivers. *Journal of Marketing*, 74(6), 1-17.

Wold, H. (1985). Partial least squares. *Encyclopedia of statistical sciences*.

Yau, O. H. (1988). Chinese cultural values: Their dimensions and marketing implications. *European journal of Marketing*, 22(5), 44-57.

Yoo, B., Donthu, N., & Lee, S. (2000). An examination of selected marketing mix elements and brand equity. *Journal of the academy of marketing science*, 28(2), 195-211.

Zmud, J., & Arce, C. (1992). The ethnicity and consumption relationship. *Advances in consumer research*, 19(1), 443-450.

